

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ НАУК

МАУП

Кафедра журналістики

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
інституту психології
та соціальних наук

Я.М. Раєвська

(підпис)

28 серпня 2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри
журналістики

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри журналістики

С.С. Бойко

(підпис)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНІ ТА МІЖКУЛЬТУРНІ КОМУНІКАЦІЇ

спеціальності:

061 «Журналістика»

(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня

магістр

(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми:

«Журналістика»

(шифр і назва освітньої програми)

Київ, МАУП-2024

Розробник(-и) силябусу навчальної дисципліни:

Холод Олександр Михайлович, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики

Викладач:

Холод Олександр Михайлович, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри журналістики (протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри _____ *С.С. Бойко*
(підпис)

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми 061
Журналістика
(назва освітньої програми)

28 серпня 2024 р.

Керівник (гарант) освітньої програми _____ *О.Г. Штепенко*
(підпис)

Силябус перевірено
29 серпня 2024 р.

Заступник директора _____ *Т.В. Нич*
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____;

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____;

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____;

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № ____.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	<i>Міжнародні й міжкультурні комунікації</i>
Шифр та назва спеціальності	061 – журналістика
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти)
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити/120 год. Лекції: 20 год. Семінарські/практичні/лабораторні заняття: 14 год. Самостійна робота: 86 год.
Терміни вивчення дисципліни	1 семестр
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-zhurnalistiki.html

2. Загальна інформація про викладача

П.І.Б. викладача	<i>Холод Олександр Михайлович</i>
Науковий ступінь	Доктор філологічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Професор кафедри журналістики
Дисципліни, які викладає НПП	<u>Для магістрів:</u> Міжнародні й міжкультурні комунікації, Прикладні соціально-комунікаційні технології в медіагалузі. <u>Для бакалаврів:</u> Теорія та історія соціальних комунікацій. Соціологія масових комунікацій. Комунікаційні технології. Міжнародна журналістика.
Напрями наукових досліджень	Журналістика, соціальні комунікації, соціо- та психолінгвістика.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6851-0176 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=j6WTMqoAAAAJ Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57217135617 Web of Science: https://www.webofscience.com/wos/author/record/1888154
Додаткові ресурси	YouTube _____ Відеокурси на платформах – 1) https://www.youtube.com/watch?v=xgp3I18wTAI&list=PLDn1cwOOm5OxM2JZ9amYTK7-zWm2OOmUz 2) https://www.youtube.com/watch?v=hmke6QtR1L4 Книжкова полиця: 1) https://www.yakaboo.ua/ua/komunikacijni-tehnologii.html?srsId=AfmBOoqXikopXvBUPTG28Me_Kgt1lHY6KRKEL47Q5AHrgCltfurn7deA
<i>Контактна інформація викладача:</i>	
Email	akholod@ukr.net (особистий); oleksandr.holod@pnu.edu.ua (службовий)
контактний тел.	+380661017584
телефон кафедри	73-98
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-zhurnalistiki/holod-oleksandr.html

3. Структура курсу

3.1. Коротка анотація до дисципліни. Комунікація сьогодні – одна зі складових суспільства. Статус держави чи організації визначається наразі не тільки економічними показниками, але й її статусом у міжнародному інформаційному просторі. Сучасне суспільство вийшло на такий етап організації, який вимагає вдосконалення процесів внутрішньої і зовнішньої координації. І чим більше розвинута держава, тим міцніша її залежність від інформаційних процесів та технологій.

Значний вплив на міжнародні відносини справляє масова комунікація. Цей вид комунікації принципово змінив інформаційну ситуацію в усіх країнах світу, надав можливість жити єдиним життям не лише окремій державі, а й людству загалом. Світ стає інформаційно єдиною структурою, залишаючись соціально різним. Підтримує цю інформаційну єдність зростання проширення населення, що бере участь у міжнародних контактах.

3.2. Мета викладання навчальної дисципліни «Міжнародні та міжкультурні комунікації» – оволодіти комплексом знань про сутність та зміст міжнародної та міжкультурної комунікації та формування практичних навичок інтегрування до міжнародної команди, застосовуючи стратегії мовної і комунікативної поведінки з високим ступенем міжкультурної коректності.

3.3. Основними завданнями дисципліни є сформувати мультикультурну особистість у полікультурному середовищі; навчити студентів коректному спілкуванню при міжкультурних контактах, самостійно аналізувати та уникати міжособистісних конфліктів у процесі спілкування з представниками інших культур; ознайомити з методологічними прийомами комунікативної поведінки в різних сферах людської життєдіяльності; розвинути ефективні навички спілкування студентів із представниками різних культур на академічному і професійному рівнях.

3.4. Академічна доброчесність. Очікується, що студентські роботи будуть самостійними, оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших авторів становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

4. Формат курсу: дистанційний (online).

5. Програмні результати навчання (загальні, фахові компетентності):

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен набути такі компетентності:

Загальні компетентності

Інструментальні компетентності:

- ⇒ Мати здатність розуміти особливості суспільних процесів; мати знання з правових та етичних засад журналістики; володіти процесами журналістської діяльності.
- ⇒ Мати здатність знаходитись у контексті подій; уміння здійснювати моніторингову діяльність; знати характеристики різних ЗМІ; мати здатність створення матеріалів на основі аналізу потреб медіа ринку.
- ⇒ Мати здатність до планування медіа процесу; дотримуватись часових вимог до подачі матеріалу (дедлайн); працювати в нестандартних умовах, непередбачуваних ситуаціях; уміти налагодити комунікацію в різних соціальних групах; дотримуватись бюджету.
- ⇒ Мати здатність оперативно збирати інформацію; дотримуватись балансу думок; вміти працювати з джерелами; взаємодіяти з аудиторією.

- ⇒ Мати здатність до виокремлення новини (факту); Володіти інструментарієм перевірки інформації; мати здатність до вибору інформації на основі релевантності; вміти створювати матеріал для різних медіаплатформ; вміти інтерпретувати контент.

Міжособистісні компетентності:

- ⇒ мати здатність здійснювати комунікаційну діяльність;
- ⇒ позитивне толерантне ставлення до несхожості та інших культур;
- ⇒ мати здатність до критики та самокритики;
- ⇒ міжособистісна взаємодія (робота в команді).

Системні компетентності:

- ⇒ мати здатність працювати самостійно й автономно;
- ⇒ мати здатність займати активну життєву позицію та розвивати лідерські якості;
- ⇒ мати здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до стандартів якості;
- ⇒ мати здатність до формування культури мислення, її сприймання;
- ⇒ мати здатність до навчання;
- ⇒ мати здатність формувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

- ⇒ Володіти комунікативними навичками (висока мовна компетенція); володіти навичками візуальної комунікації; володіти навичками створення текстів у різних журналістських жанрах; вміти поєднувати візуальні та текстові контент; використання сучасних інформаційних технологій.
- ⇒ Мати здатність до володіння науковими методами збору даних; вміти застосовувати методи аналізу та обробки даних; мати здатність до впровадження новітніх інформаційних технологій; вміння оцінювати ситуацію та приймати ефективні рішення.
- ⇒ Володіти основами психологічної безпеки; володіти технологіями цифрової безпеки; володіти навичками роботи журналіста в екстремальних умовах; уміти застосовувати критичне мислення та технології медіааналізу в умовах інформаційних війн.
- ⇒ Мати здатність визначати пріоритетні напрямки інформаційної діяльності журналістів зарубіжних засобів масової інформації; здійснювати заходи щодо встановлення творчих зв'язків із працівниками прес-центрів, прес-служб зарубіжних мас-медіа.
- ⇒ Мати здатність працювати в команді; володіти соціальними навичками; бути відповідальним та надійним; вміти переконливо подати власну думку; вміти знаходити рішення; розуміти права та обов'язки в редакційному колективі; виконувати професійну функцію в колективі.

6. Тривалість курсу: 90 годин (3 кредити ЄКТС), із них: 32 години аудиторної роботи; 58 годин – самостійної роботи, іспит – 2 години.

7. Статус дисципліни: обов'язкова

8. Пререквізити: Теоретичною основою дисципліни «Міжнародні та міжкультурні комунікації» є відомості про міжнародні та міжкультурні комунікативні процеси. Вона пов'язана з дисциплінами «Комунікаційні технології», «Теорія масової комунікації», «Соціальні комунікації», «Теорія та історія соціальних комунікацій».

9. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Кількість годин		
		Аудиторні:		Сам.роб.
		лк	п/з	
Змістовий модуль 1				
Теорія міжкультурної та міжнародної комунікації в системі інших галузей знань				
1.	Міжкультурна й міжнародна комунікація (далі ММК) як теоретична й прикладна дисципліна.	2	–	6
2.	Поняття культури.	2	2	6
3.	Поняття комунікації.	2	–	6
4.	Психологічні аспекти комунікації.	2	2	6
5.	Етно-, соціо- та психолінгвістичні аспекти комунікації	2	–	6
Змістовий модуль 2				
Галузеві проблеми дослідження міжнародної та міжкультурної комунікації				
6.	Вербальний канал комунікації в міжкультурному й міжнародному просторах	2	1	6
7.	Невербальні канали комунікації. Проксемика й такесика	2	1	6
8.	Невербальна комунікація. Кінесика	2	1	8
9.	Стереотипи й забобони в ММК. ММК у системі конфліктології	2	1	8
Разом		18	14	58

10. Технічне й програмне забезпечення/обладнання: викладання дисципліни передбачає використання новітніх освітніх технологій, спрямованих на підвищення зацікавленості студентів у вивченні курсу, оволодінні теоретичними та практичними знаннями з предмету. Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни будуть здійснюватися проблемні лекції (за участю студентів), презентації (лекцій/семінарів). Програми й сервіси для перевірки оригінальності текстів (Unichek). Ознайомитися з наявними в Академії програмами й сервісами можна: корп. №24: Семенець-Орлова Інна Андріївна.

11. Політика курсу:

- відвідування занять є обов'язковою складовою оцінювання, за яку нараховуються бали;
- усі завдання курсу повинні бути виконані та подані своєчасно;
- порушення термінів без поважних виправдань призводить до зниження оцінки (75% від можливої максимальної кількості балів);
- отримати додатковий кредит за пропущені заняття можна під час виконання індивідуальних завдань за консультацією викладача;
- курс передбачає засвоєння та дотримання принципів академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату в будь-яких його проявах;
- доповіді та презентації мають бути оригінальними та виконаними самостійно, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела.

12. Зміст дисципліни: курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської частин (див. навчально-методичну карту дисципліни в додатку):

- змістовий модуль 1 «Теорія міжкультурної та міжнародної комунікації в системі інших галузей знань»;
- змістовий модуль 2 «Галузеві проблеми дослідження міжнародної та міжкультурної комунікації».

13. Форми і методи навчання

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації**.

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як проблемні лекції, лекції-візуалізації.

Проблемна лекція забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу студентів до найбільш важливих проблематичних питань з відповідної теми, визначаючи у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу та спонукаючи слухачів до критичного та самостійного мислення, до осмислення всіх наявних аргументів «за» та «проти», до формування та обґрунтування власної позиції.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу за допомогою технічних засобів навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

При проведенні **семінарських занять** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-от: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, виступи з опонуванням, групові проекти та кейс-завдання, а також ігрові командні змагання (TGT).

Студенти опрацьовують інформацію та проводять наукові дослідження самостійно, у свій вільний час, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних ситуаціях, пов'язаних з проведенням наукових досліджень, апробацією та публікацією їх результатів, підготовкою, виконанням і захистом магістерських робіт.

14. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності здобувача	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	20	5	10	4	8
Відвідування семінарських занять	–	–	–	–	–
Робота на семінарському занятті	14	4	8	3	6
Виконання завдань для самостійної роботи	–	–	–	–	–
Виконання модульної роботи	–	–	–	–	–
Виконання ІНДЗ	26	–	16	–	10
Іспит/залік	40	4	8	3	6
Разом	100	8	42	10	30

15. Завдання для самостійної роботи:

1. Визначення міжкультурної комунікації.
2. Історія становлення МКК як наукової дисципліни.
3. Основні риси МКК як наукового напрямку.
4. Прикладне значення теорії МКК.
5. Поняття культури.
6. Етнокультурація й соціалізація.
7. Процес акультурації.
8. Опис культури.
9. Кроскультурне (міжкультурне) дослідження.
10. Типології культур.
11. Моделі комунікації.
12. Модель Хаймса.
13. Проблеми ефективності комунікації.
14. Прагматика як розділ семіотики. Лінгвопрагматика.
15. Принцип кооперації.
16. Максими Грайса.
17. Вибір мови спілкування.
18. Міжкультурна комунікація та переклад.
19. Паралінгвістичний канал комунікації.
20. Фатична комунікація – особлива форма вербальної комунікації.
21. Способи встановлення контакту.
22. Проксемика. Такесика. Визначення кінесики.
23. Жести. Пози.
24. Міміка. Погляд.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота з кожної теми за робочою навчальною програмою оцінюється у сумі в діапазоні від 0 до 10 балів.

Де 10 балів, це коли робота здобувача виконана в повному обсязі,

9 балів – якщо допускаються незначні помилки,

8 балів – якщо робота виконана майже на 90% від загального обсягу,

7 балів – обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу,

6 балів – коли здобувач виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу,

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу,

4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу,

3 бали – складає від 20% до 39% від загального обсягу,

2 бали – обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу,

1 бал – в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу.

16. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування.

Здобувачам пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

–Із вибором однієї правильної відповіді;

–На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;

–Завдання на розпізнавання та відтворення правильної відповіді по пам'яті;

–Завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;

–Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання:

- виконання тестових завдань – максимум 25 балів.

17. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Іспит/залік.

Складається в тестовому режимі. Іспит/залік проводиться у формі відповідей на запитання/твердження тесту за вивченими темами та включає 25 тестових завдань. Це застосовується з метою перевірки сформованості конкретних навичок і вмінь із дисципліни «Міжнародні та міжкультурні комунікації».

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА (в балах) = результати поточної роботи + результати виконання завдань (ІНДЗ) + результати іспит/заліку.

18. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю.

1. Визначення міжкультурної комунікації.
2. Історія становлення МКК як наукової дисципліни.
3. Основні риси МКК як наукового напрямку.
4. Міждисциплінарні зв'язки МКК.
5. Подальший розвиток теорії МКК.
6. Прикладне значення теорії МКК.
7. Поняття культури.
8. Етнокультурація й соціалізація.
9. Процес акультурації.
10. Опис культури.
11. Кроскультурне (міжкультурне) дослідження.
12. Типології культур.
13. Визначення комунікації.
14. Моделі комунікації.
15. Модель Хаймса.
16. Проблеми ефективності комунікації.
17. Теорія комунікативного пристосування.
18. Особистість. Я-концепція. Ідентичність.
19. Види ідентичностей.
20. Соціальна роль.
21. Прагматика як розділ семіотики. Лінгвопрагматика.
22. Принцип кооперації.
23. Максими Грайса.
24. Теорія мовних актів.
25. Лінгвістичний канал комунікації.
26. Вибір мови спілкування.
27. Міжкультурна комунікація та переклад.
28. Паралінгвістичний канал комунікації.
29. Фатична комунікація – особлива форма вербальної комунікації.
30. Чинники успішності фатичного спілкування.
31. Способи встановлення контакту.
32. Проксемика.
33. Такесика.
34. Визначення кінесики.
35. Жести.
36. Пози.
37. Міміка.
38. Погляд.

19. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту(роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

20. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Бернадський Б.В. Міжнародні конфлікти: курс лекцій / Б.В. Бернадський. Київ: ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. 366 с. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/mignar_konfl.pdf
2. Почепцов Г.Г. Теорія комунікації. Київ: Київський університет, 1999. 308 с.
3. Холод О.М. Комунікаційні технології: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 213 с.

Додаткова:

1. Бахов І.С. Міжкультурна комунікація в контексті глобалізаційного діалогу культур. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. 2012. № 2. С. 34-43.
2. Боголюбова Н.М. Міжкультурна комунікація. Київ, 2017 URL: https://stud.com.ua/90283/kulturologiya/mizhkulturna_komunikatsiya
3. Бойко О.В. Міжнародний імідж України – який він і кому потрібен. Трибуна. 2001. № 1-2. С. 12-13.
4. Бруз В.С. ООН і врегулювання міжнародних конфліктів. Київ: Либідь, 1995. 111 с.
5. Загороднова В. Основи міжкультурних комунікацій. Навчальний посібник. Бердянськ, 2017 URL: <http://dspace.bdpu.org:8080/bitstream/123456789/696/1/Osnovy%20mizhkulturnoi%20komunikatsii.pdf>
6. Зернецька О.В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародних відносин. Київ: Освіта, 1999. 351 с.
7. Ішук В. Україна: проблема престижності та ідентичності: Масова комунікація і культура як суб'єкти формування громадянської та національної свідомості. Київ: Смолоскип, 2000. 88 с.

Електронні ресурси

1. www.un.kiev.ua – ООН на Україні.
2. www.osce.org – Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ).
3. www.coe.kiev.ua – Рада Європи на Україні. Документи Ради Європи.
4. www.bc.kiev.ua – Британська Рада на Україні.
5. www.ria.com.ua – портал українських газет.
6. www.press.org.ua – портал українських газет.
7. uamedia.visti.net – сервер української преси UaMedia.Visti.Net.

8. www.zerkalo-nedeli.com – сайт міжнародного суспільно- політичного щотижневика «Дзеркало Тижня».
9. www.for-ua.com – інтернет-газета «ForUm», професійне українське інтернет-видання про політичні, економічні й суспільні події: оперативна інформація з фотоматеріалами, ексклюзивні коментарі видатних людей, аналітична інформація, досьє на політиків.
10. www.trk-mag.kiev.ua – компанія «Телерадіокур'єр», спеціалізований журнал для медіафахівців.
11. mass-media-ww.kiev.ua/index.html – каталог ЗМІ світу.
12. www.its.org.ua – науково-практичне товариство «Інформаційні ехнології і безпека».